

TUUSULANJÄRVEN TALVILIIKUNTA

”Yhteinen järvi, yhteiset tavoitteet”

Palvelu ja vaikuttavuus

Tuusulan ja Järvenpään Tuusulanjärvellä ylläpitämien reittien tarkoitus on tuottaa talvisin luistelun, hiihdon, kävelyn ja muun liikkumisen olosuhteita. Kauniina kevätpäivinä reittien käyttäjiä on useita tuhansia, joten lyhyenkin kauden hoitopanostus kannattaa.

Tuusulanjärven reitit ovat erittäin suosittuja myös naapurikuntien ja kaupunkien asukkaiden keskuudessa. Järvelle tullaan kauempaakin ja reitit täydentävät mainosti alueen matkailu-, kulttuuri- ja ohjelmapalvelutarjontaa. Palvelua odotetaan ja se koetaan tärkeäksi kaiken ikäisten kuntalaisten keskuudessa.

Kaksi kuntaa

Tuusulanjärven pohjoispään ja eteläpään olosuhteet poikkeavat toisistaan joiltakin osin, myös ylläpitoressurssien osalta on eroavaisuuksia. Järven jäälle tehtävien reittien hoidon työnjaosta Järvenpään ja Tuusulan liikuntatoimien kesken sovitaan vuosittain. Pääperiaate on se, että kumpikin hoitaa oman kuntansa alueen radat. Ratojen hoidossa pyritään samanlaisiin menetelmiin ja aikataulutukseen.

Jään vahvuus

Kunnossapidon tärkein periaate on työntekijöiden ehdoton turvallisuus. Vuosien aikana kertynyt kokemus oman alueen vaarallisista paikoista edistävät tätä tavoitetta. Järven jäälle mennään vasta sitten, kun siellä voidaan turvallisesti työskennellä eikä pelkoa jään pettämisestä tai muista epävarmuustekijöistä ole.

Järven jäällä koneilla tehtävien töiden osalta noudatetaan tiehallinnon jääteiden hoidosta antamia ohjeita jään kantavuudesta. Jään kantavuus perustuu jään taivutuslujuuteen. Jäätä erotetaan erilaiset kerrokset eli teräsjää ja kohvajää toisistaan. Näistä lasketaan jään tehollinen vahvuus. Yksinään kulkeva ihminen vaatii alleen vähintään 5 cm, moottorikelkka 15 cm ja traktori (aura/harja) painosta riippuen 35–40 cm teräsjäätä tai tehollista vahvuutta.

Halkeamat eli railot heikentävät jään kantavuutta, vaikka ne eivät ulottuisikaan jään läpi. Halkeaman reunalla kantavuus on vain n. 40 % ehjän jään kantavuudesta ja raijojen risteyksessä kantavuus on enää 25 % ehjän jään kantavuudesta.

Kevään lämpö muodostaa jäähän pystysuoria onkaloita, ”elätyksiä” jolloin paksuikin jopa 30 senttimetrinen jää voi pettää kulkijan alla.

Jäällä liikutaan aina omalla vastuulla. Työkoneiden liikenne- tai muut ajoneuvovakuutukset eivät ole voimassa jäällä työskennellessä. Koska kyseessä on luonnon muovaama olosuhde joka muuttuu päivittäin, ehdottoman täydellistä varmuutta olosuhteista ei voida koskaan taata. Tästä syystä Tuusulan kunta ja Järvenpään kaupunki ovat viime vuosina käsitelleet eri yhteyksissä ylläpidon turvallisuuden varmistamista mm. kaluston osalta. Yhtenä ratkaisuvaihtoehtona on olemassa olevaan kunnossapitokoneisiin rakennettavat kunnossapitokellukkeet, joiden suunnittelua on valmisteltu VTT:n kanssa. Jatkotoimenpiteet edellyttävät projektiin lisärahoitusta ja mukaan useampia osallistujatahoja.

Palaute ja päätöksenteko

Aktiivisilta kuntalaisilta ja kaupunkilaisilta tulee aika ajoin palautetta ja ohjeita Tuusulanjärven talviolosuhteisiin liittyen. Tavoitteena tulee olla *ensisijaisesti* se, että henkilöstö ei ole hengenvaarassa järvellä työskennellessään. *Toissijaisesti* tärkeää on turvata käytössä oleva kalusto.

Vaikka paine töiden käynnistämiseen on suuri, vasta *kolmantena* tärkeysjärjestyksessä tulee aikataulu, töiden aloittamiseen ja laatuun liittyvät kysymykset. Päätöksen jälle menosta tekevät liikuntapäälliköt, jotka vastaavat liikuntapaikanhoitajien turvallisuudesta järven ylläpidossa.

Hoidon ajanjakso vaihtelee

Sääolosuhteet määrittelevät lopulta järven jään ylläpidon. Tuusulan ja Järvenpään liikuntapalvelut aloittavat tehtävät, kun jää kantaa kunnossapitokaluston. Keskimäärin tämä on toteutunut tammikuun loppuun mennessä. Aloitusajankohta voi siirtyä talvesta riippuen pitkälle helmikuulle. Joinakin vuosina talvikunnossapitoa ei voida aloittaa lainkaan. Tämä voi johtua mm. lauhasta säästä, rankoista lumisateista, jään päälle nousseesta vedestä ja muista tekijöistä. Erityisesti viimeksi mainittu, jään päälle noussut vesi on salakavalaa ja näkyvillä oleva olosuhde saattaa helposti synnyttää mielikuvan, että jälle voi esimerkiksi ajaa moottorikelkalla.

Toimenpiteitä ennen aurausta ja ylläpitoa

- Jään vahvistumista seurataan kairauksin (mitataan jään kantavuus)
- Jää kairataan ennen aurausten aloittamista n. 50m välein
- Jään tehollisen vahvuuden on oltava vähintään 25cm pientraktorilla aurattaessa
- Kattoluukkujen lukitukset ovat avoinna, matkassa ovat jäänaskalit ja heittoliina
- Latujen kunnostus tehdään moottorikelkoilla, jotka liikkuvat mahdollisuuksien mukaan pareittain
- Kun jään tehollinen vahvuus on yli 35cm, voidaan käyttää raskaampaa kalustoa

Reittejä kaikille ulkoilijoille – luonnon ehdoilla

Aluksi rata avataan pientraktorilla keskivallin molemmilta puolilta ja molempiin suuntiin auraten. Näin muodostuu 2 aurattua lenkkiä ja kolme valliä. Sisin aurattu lenkki on tarkoitettu luisteluun. Keskimmäisen vallin päälle tehdään 2 perinteistä latu-uraa ja luisteluhihtoväylä. Uloin aurattu lenkki on tarkoitettu kävelijöille, potkukelkailijoille ja pyöräilijöille. Uloimmalle vallille tehdään 2 latu-uraa koirahiihtäjien käyttöön. Sisimmän ja uloimman vallin tarkoituksena on myös estää lumen ”juokseminen” keskimmäisten ratojen kiusaksi tuulisina päivinä. Aurauksilla saadaan myös pakkasen jäätä kasvattava vaikutus maksimoitua.

Järven jälle tehtävät radat ovat riippuvaisia sääolosuhteista, joten kunnostustyön lopputulos vaihtelee vuosittain. Läheskään joka talvena ei saavuteta esim. luisteluradan osalta tyydyttävää lopputulosta. Jään vahvuuksista tai rajuista lumisateista johtuviin tapahtumien siirtoon tai peruuttamiseen on aina varauduttava etukäteen.

Luistinrata

Luistinradan jäätä kunnostetaan auraamalla ja harjaamalla. Luistinrataa ei jäädytetä eikä höylätä, koska tehollista vahvuutta ei talven aikana kerry riittävästi säilijäädytystä varten, eikä jäänhoitokoneen käyttö ole toiminnallisesti mahdollista. Pintaa pystytään kuitenkin höyläämään eri menetelmillä ja kunnilla on käytössään tähän omaa erityiskalustoa.

Railoja ei pysty eikä kannatakaan jäädyttää umpeen. Vaikka pinta jäätyisikin, se ei aina kannata luistinta mikä tekee liikkumisesta vaarallista.

Usein kysytyjä kysymyksiä

- Miksei Tuusulanjärven ylläpitoa aloiteta aikaisemmin kevyemmällä kalustolla?
Vastaus: *Turvallisuuden kannalta jään paksuuden tulee olla riittävä kevyemmälläkin laitteella. Mikäli esim. mönkijällä tai vastaavalla laitteella aurataan väylää, olosuhteet ratkaisevat lopputuloksen. Kevyttä lunta on helpompi aurata mutta toisaalta vähäinen lumi ei edes edellytä auraamista koska järvellä voi luistella vapaasti eri suuntiin. Jään vahvistaminen auraamalla tarkoittaisi käytännössä sitä, että auratavan väylän leveys tulisi olla useita kymmeniä metrejä leveä turvallisen kantavuuden mahdollistamiseksi.*
- Miksi Järvenpään ja Tuusulan välistä yhteyttä ei avata samalla kun radat valmistuvat?
Vastaus: *Kunnossapitotoimilla pyritään saamaan reitit ensin valmiiksi järvien molemmissa päissä. Kun ylläpito vakiintuu ja keskittyy huoltaviin toimenpiteisiin, avataan yhteysreitti kahden reitin välillä mahdollisimman pikaisesti.*
- Miksi Järvenpää ja Tuusula eivät hoida reittejä samalla tavalla samaan aikaan?
Vastaus: *Tähän pyritään, mutta henkilöresurssit poikkeavat toisistaan jonkin verran ja liikuntapalvelut suorittavat alueillaan myös muita tehtäviä. Turvallisuuden kannalta on tärkeää, että henkilöstöt hoitavat sitä reitinosaa, minkä se tuntee parhaiten. Järven olosuhteet poikkeavat toisistaan pohjois- ja eteläpään osalta joskus hyvinkin paljon.*
- Voiko järvelle mennä luistelemaan ennen kunnostustöiden aloittamista?
Vastaus: *Jokainen liikkuu järvellä omalla vastuullaan. Huomioitavaa on, että kun reitit tai niiden osat ovat valmiit tai ylläpito lopetetaan, siitä tiedotetaan kunnan ja kaupungin verkkosivuilla.*

Järvenpään kaupunki
Liikuntapalvelut

Tuusulan kunta
Liikuntapalvelut